

Brüsszel, 2021.5.18.
COM(2021) 252 final

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A
TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A
RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK**

a kutatás és az innováció globális megközelítéséről

Európa nemzetközi együttműködésre irányuló stratégiája egy változó világban

A kutatás és az innováció globális megközelítése

Európa nemzetközi együttműködésre irányuló stratégiája egy változó világban

1. BEVEZETÉS

A világ kutatóinak és innovátorainak mozgósítása kulcsfontosságú lesz a polgárok és a jövő nemzedékek jóléte szempontjából. Határokon átnyúló együttműködésre van szükség, minden eddiginél nagyobb mértékben, hogy innovatív megoldásokat dolgozzunk ki, és ezáltal a fenntartható fejlődési célokkal¹ összhangban megvalósítsuk a méltányos zöld és digitális átállást, és előmozdítsuk Európa rezilienciáját, jólétét, versenyképességét, valamint gazdasági és társadalmi jólétét.

Szakpolitikai és programjai révén az EU a kutatás és az innováció nemzetközivé tételének egyik fő katalizátora². A kölcsönös nyitottság, az ötletek szabad cseréje és a megoldások közös kidolgozása elengedhetetlen az alapvető ismeretek eléréséhez és előmozdításához, és kulcsfontosságú egy dinamikus innovációs ökoszisztéma kialakításához.

Habár az uniós fellépést a nyitott együttműködés jellemzi, ezt napjainkban egy átalakult globális környezetben kell megvalósítani. Más nagy tudományos hatalmak mára már többet költenek a tudományra a bruttó hazai termék százalékában, mint az EU, a geopolitikai feszültségek fokozódnak, emellett emberi jogok és alapvető értékek kérdőjeleződnek meg, ideértve például a tudományos élet szabadságát. Néhány ország egyre inkább igyekszik diszkriminatív intézkedések révén technológiai vezető szerepet betölteni, és gyakran a globális befolyás és a társadalmi ellenőrzés eszközeként használja a kutatást és az innovációt. Meg kell erősíteni az EU jólétét és gazdasági versenyképességét, valamint azt a képességét is, hogy önállóan szerezzen be és biztosítson polgárai számára biztonságos és védett kulcsfontosságú technológiákat és szolgáltatásokat.

A jelenlegi globális tendenciákra reagálva az EU-nak jó példával kell elől járnia, előmozdítva a szabályokon alapuló multilateralizmust³, törekedve a kutatási és innovációs együttműködés kölcsönös nyitottságára a globális kihívásokra adandó globális válaszok elősegítése és a bevált gyakorlatok cseréje érdekében. Elő kell mozdítania a nyitott stratégiai autonómiára irányuló célkitűzéseinek megvalósítását⁴ azáltal, hogy ezzel párhuzamosan bizonyos területeken modulálja a nem uniós országokkal folytatott kétoldalú együttműködését.

A Bizottság ezért ezzel a közleménnyel új stratégiát terjeszt elő, amely:

¹ <https://www.undp.org/content/undp/en/home/sustainable-development-goals.html>

² Az EU által a kutatás és az innováció területén folytatott nemzetközi együttműködés megerősítése és összpontosítása: Stratégiai megközelítés (COM(2012) 497); lásd még: 2014 (COM(2014) 567), 2016 (COM(2016) 657) és 2018 (SWD(2018) 307, 10. melléklet), jelentések a K+I területére vonatkozó nemzetközi együttműködési stratégia végrehajtásáról.

³ Az EU szabályokon alapuló multilateralizmushoz való hozzájárulásának erősítése (JOIN(2021) 3).

⁴ Európa nyitott stratégiai autonómiájának megerősítésére vonatkozóan a Bizottság 2021. évi stratégiai előrejelzési jelentése is tartalmazni fog egy hosszú távú és átfogó perspektívát.

- újólag megerősíti az EU elkötelezettségét amellet, hogy jó példával járjon elöl a nemzetközi kutatási és innovációs együttműködés nyitottságának megőrzése érdekében, egyidejűleg előmozdítva az egyenlő versenyfeltételeket és az alapvető értékekkel alátámasztott viszonyosságot;
- megerősíti az EU vezető szerepét a többoldalú kutatási és innovációs partnerségek támogatásában annak érdekében, hogy új megoldásokat kínáljon a környezeti, digitális, egészségügyi, társadalmi és innovációs kihívásokra.

Ezt a globális megközelítést a következők révén kell megvalósítani:

- az EU kétoldalú kutatási és innovációs együttműködésének modulálása annak érdekében, hogy az összeegyeztethető legyen az európai érdekekkel és értékekkel, és erősödjön az EU nyitott stratégiai autonómiája;
- a tudomány, a technológia és az innováció mozgósítása a fenntartható és inkluzív fejlődés, valamint az ellenállóképes, tudásalapú társadalmakra és gazdaságokra való átállás felgyorsítása érdekében az alacsony és közepes jövedelmű országokban; valamint
- az „Európa együtt” megközelítésen alapuló kezdeményezések, amelyek ötvözik az EU, a pénzügyi intézmények és a tagállamok fellépéseit, maximalizálva az intézkedések hatékonyságát és hatását.

Emellett a megközelítés iránymutatásként szolgál majd az új uniós polgári kutatási és innovációs program, a Horizont Európa nemzetközi dimenziójának, valamint a más uniós programokkal, különösen a Szomszédügyi, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszközzel és a Globális Európa stratégiával való szinergiáinak megvalósításához.

2. A NEMZETKÖZI NYITOTTSÁG ÉS AZ ALAPVETŐ ÉRTÉKEK IRÁNTI UNIÓS ELKÖTELEZETTSÉG MEGERŐSÍTÉSE A KUTATÁS ÉS INNOVÁCIÓ TERÉN

A globális nyitottság és a tudományos cserék előmozdítása érdekében az EU-nak növelnie kell vonzerejét a kutatás és innováció magas színvonalú, nagy intenzitású központjaként. A tudományos kutatás a gondolatszabadságnak, a kritikus gondolkodás fejlődésének, a bizonyítékokon alapuló érvelésnek és a tekintélyelv elutasításának köszönhetően virágzik. Az EU-nak ezért az Európai Unió Alapjogi Chartájának tiszteletben tartása és védelme mellett továbbra is demokratikus, inkluzív és támogató, politikai beavatkozástól mentes környezetet kell biztosítani a kutatók és az innovátorok számára, védelmezve a tudományos élet szabadságát és a kíváncsiság által vezérelt kutatás lehetőségét.

Biztosítani kell, hogy a technológia fejlődése az egyének és a társadalmak javát szolgálja, mentes legyen a tekintélyelvűségtől, és tiszteletben tartsa a magas szintű etikai normákat és emberi jogokat. Emellett az EU-nak jó példával kell elöl járnia egy szabályokon alapuló innovációs ökoszisztéma biztosításában, amely védi a – független igazságszolgáltatási rendszer által érvényre juttatott – szellemi tulajdon-jogokat. A szellemi tulajdon-jogok védelmének és érvényesítésének hozzá kell járulnia a technológiai innováció társadalmi és gazdasági jólétet elősegítő átadásához, előmozdításához és terjesztéséhez.

Ugyanakkor az EU hosszú távú kutatási és innovációs értékláncainak megerősítése érdekében az EU-nak ösztönöznie kell kutatóit és innovátorait, hogy járuljanak hozzá a globális innovációs ökoszisztémákhoz és használják ki azok előnyeit. Emellett a kutatók képzése és mobilitása, különösen a Marie Skłodowska Curie-cselekvések⁵ révén továbbra is elő kell mozdítania a humántőke-fejlesztés terén folytatott együttműködést.

E vezető szerep megőrzése érdekében az EU kutatási és innovációs programja továbbra is nyitott lesz a világ előtt. Ez azt jelenti, hogy a Horizont Európa program legtöbb elemébe a világ minden tájáról bekapcsolódhatnak résztvevők, függetlenül székhelyüktől vagy lakóhelyüktől. Az EU a legtöbb esetben finanszírozni fogja az alacsony és közepes jövedelmű országokban letelepedett jogalanyoknak a Horizont Európa fellépéseiben való részvételét, támogatva ezáltal kutatási és innovációs kapacitásaik fejlesztését, szinergiában a Szomszédsgai, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszközzel.

A nem uniós országoknak a Horizont Európa keretprogramhoz való társulása lehetővé teszi polgáraik és szervezeteik számára, hogy általában az uniós tagállamokkal azonos módon vegyenek részt a tevékenységekben⁶. A Horizont Európa keretprogramhoz való társulás lehetővé teszi az EU és partnerei számára, hogy összehangolják kutatási és innovációs politikai céljaikat, egyesítsék erőforrásaikat, megosszák a költségeket, és kölcsönösen hozzáférjenek az ismeretekhez és a know-how-hoz, a tehetségekhez és a szakértelemhez, a kutatási infrastruktúrához és az innovátorok új piacaihoz. Az EU nemzetközi nyitottság iránti elkötelezettségének kifejeződéséeként a Horizont Európa immár lehetőséget kínál arra, hogy az európai értékeket valló és erős tudományos, technológiai és innovációs profillal rendelkező országok a világ bármely részéből társuljanak a programhoz.

Ezzel párhuzamosan, valamint annak érdekében, hogy az EU és a tagállamok külső kutatási és innovációs politikái közötti összhang biztosítása révén erősödjön az EU szerepe a szabályokon és értékeken alapuló együttműködés tekintetében, a kutatás és az innováció terén folytatott nemzetközi együttműködés alapjául szolgáló értékeket és elveket megvitatják a nemzetközi partnerekkel. Ezekre a megbeszélésekre különösen az átállással foglalkozó EKT-fórum keretében kerül sor, amely a megerősített Európai Kutatási Térség⁷ részét képezi, és amelynek a 2021-ben előterjesztett európai kutatási és innovációs paktum szab irányt.

Az EU-nak törekednie kell arra, hogy nemzetközi partnereivel közösen értelmezze és hajtsa végre a következőket:

A tudományos élet szabadsága. A tudományos élet szabadsága, integritása és intézményi autonómiája az uniós egyetemek és felsőoktatási intézmények gerincét képezi. Az EU-nak és

⁵ https://ec.europa.eu/research/mariecurieactions/node_en

⁶ A „Horizont 2020” keretprogramhoz korábban társult országok, amelyek érdeklődésüket fejezték ki a Horizont Európa programhoz való csatlakozás iránt, a következők: Norvégia, Izland, Albánia, Bosznia-Hercegovina, Montenegró, Észak-Macedónia, Szerbia, Törökország, Grúzia, Örményország, Ukrajna, Moldova, Tunézia, Izrael, Feröer szigetek, Svájc. Ezen túlmenően az Egyesült Királyság a kereskedelmi és együttműködési megállapodás keretében fog társulni, Marokkó és Koszovó* pedig kifejezte a társulás iránti érdeklődését.

⁷ *Új EKT a kutatás és az innováció szolgálatában* (COM(2020) 628).

tagállamainak nemzetközi szinten elő kell mozdítaniuk és védeniük kell ezeket a közös alapvető értékeket, és a harmadik országok vonatkozásában fenn kell tartaniuk a tudományos kutatás szabadságáról szóló bonni nyilatkozat elveit⁸.

Kutatási etika és integritás. Az új technológiák gyors fejlődése szükségessé teszi a jelenlegi megközelítések folyamatos értékelését az etikai kihívások kezelése és az emberközpontú technológiai innováció biztosítása érdekében. Az EU-nak nemzetközi szinten továbbra is elő kell mozdítania a kutatási integritás európai magatartási kódexét, valamint az erőforrásokban szegény környezetben végzett kutatásokra vonatkozó globális magatartási kódexet. Az etikával és az integritással foglalkozó európai hálózatokon keresztül az EU kiterjeszti nemzetközi párbeszédeit, emellett támogatja a kutatási integritásról szóló világkonferenciákat⁹.

Nemek közötti egyenlőség, sokféleség és inkluzivitás. A Bizottság 2020–2025 közötti időszakra szóló nemi esélyegyenlőségi stratégiájával¹⁰, valamint az EU külső tevékenységeiben a nemek közötti egyenlőség biztosítását és a nők szerepének megerősítését célzó uniós programmal¹¹ összhangban az EU-nak általánosan érvényesítenie kell és be kell építenie a nemi dimenziót a nemzetközi együttműködésbe. A nem uniós országokkal folytatott párbeszéd révén globális szinten elő kell mozdítania a nemek közötti egyensúlyt és egyenlőséget, a fiatalok szerepvállalását, az inkluzivitást és a szélesebb értelemben vett sokszínűséget¹² is a kutatás és az innováció területén.

Nyílt hozzáférésű adatok és nyílt tudomány. Ha a kutatási adatok a lehető legnagyobb mértékben nyíltak, szabványosítottak és interoperábilisak, az egyaránt előnyös az EU és a világ számára, amennyiben más országok és régiók is biztosítják ugyanezt. Az EU-nak továbbra is támogatnia kell a kutatási adatokkal foglalkozó szövetséghez (RDA) és a Nemzetközi Tudományos Tanács adatbizottságához hasonló testületeket és platformokat, valamint az OECD, az ENSZ és a G7-ek erőfeszítéseit. Az átfogó cél a FAIR, azaz kereshető, hozzáférhető, interoperábilis és újrafelhasználható adatkészletek létrehozása. Az EU emellett támogatni fogja az európai nyílt tudományosadat-felhő nemzetközi vetületét.

Szabványok. Az EU globális szabványalkotóként betöltött vezető szerepét a jogalkotást megelőző és a szabványosítási kutatás területén történő nemzetközi együttműködésben játszott szerep növelése révén is elő kell mozdítani.

⁸ https://www.bmbf.de/files/10_2_2_Bonn_Declaration_en_final.pdf

⁹ Nemzetközi szervezetek, például az Egészségügyi Világszervezet és az ENSZ Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezete bevonásával.

¹⁰ *Az egyenlőségközpontú Unió: a 2020–2025 közötti időszakra szóló nemi esélyegyenlőségi stratégia* (COM/2020/152 final).

¹¹ https://ec.europa.eu/international-partnerships/system/files/swd_2020_284_en_final.pdf

¹² Az EU egyenlőségközpontú Unióra irányuló, a nemek közötti egyenlőségen túlmutató szakpolitikai menetrendjét a következő stratégiák és keretrendszerek határozzák meg: az EU rasszizmus elleni cselekvési terve a 2020–2025-ös időszakra (COM(2020) 565 final); az LMBTIQ-személyek egyenlőségéről szóló stratégia (2020–2025) (COM(2020) 698 final); a romák egyenlőségének, társadalmi befogadásának és részvételének előmozdítását célzó uniós stratégiai keretrendszer (COM(2020) 620 final); stratégia a fogyatékkal élő személyek jogainak érvényre juttatásáért (2021–2030) (COM(2021) 101 final).

Tényeken alapuló szakpolitikai döntéshozatal. Az EU és tagállamai a tényeken alapuló szakpolitikai döntéshozatal vezető alkalmazóivá váltak. Meg kell osztaniuk saját tudományukat a szakpolitikai meglátások és tapasztalatok tekintetében, és együtt kell működniük a globális hálózatokkal.

Emellett az EU kül- és biztonságpolitikájában a tudományra és a technológiára helyezett nagyobb hangsúly a „**tudományos diplomácia**” tekintetében segítené az EU-t abban, hogy éljen a „puha hatalommal”, és hatékonyabban érvényesíthesse gazdasági érdekeinket és értékeinket, kielégítve a partnerországok igényeit és érdeklődését, valamint kihasználva az EU-nak mint a kutatás és az innováció motorjának erősségeit.

Az EU-nak 2021-ben – az Európai Kutatási Térség átállással foglalkozó fóruma¹³ keretében a tagállamokkal egyeztetve – ki kell dolgoznia a kutatás és az innováció terén folytatott nemzetközi együttműködés elveit, majd a partnerországokkal és a nemzetközi fórumokkal folytatott többoldalú párbeszéd keretében elő kell mozdítania ezeket az elveket.

3. AZ EU KUTATÁSSAL ÉS INNOVÁCIÓVAL KAPCSOLATOS GLOBÁLIS MEGKÖZELÍTÉSÉNEK KIEGYENSÚLYOZÁSA: ÚTON AZ EGYENLŐ VERSENYFELTÉTELEK ÉS A VISZONOSSÁG FELÉ

A gazdasági átalakulás idején fennálló geopolitikai feszültségek veszélyeztethetik az EU arra irányuló erőfeszítéseit, hogy globális szinten előmozdítsa a kölcsönös nyitottságot. A technológiai vezető szerepért folytatott verseny olyan korlátozó vagy megkülönböztető intézkedések elfogadására készíten egyes nem uniós országokat, amelyek tisztességtelenek az uniós innovátorokkal, vállalkozásokkal és különösen az induló innovatív vállalkozásokkal szemben. Egyidejűleg a külföldi beavatkozás veszélyeztetheti az uniós kutatási és innovációs rendszerek alapjául szolgáló integritást és autonómiát.

Ezen okokból az uniós megközelítés megköveteli az egyensúly helyreállítását az érdekeinek, értékeinek és szakértelmének jobb védelme, valamint rezilienciájának fokozása érdekében, az együttműködés iránti széles körű nyitottság fenntartása mellett.

Az EU-nak határozottabban elő kell mozdítania az egyenlő versenyfeltételeket és a viszonosságot az alapvető értékek és elvek tiszteletben tartása, a szellemi tulajdon-jogok felhasználásának védelme, az ellátás biztonságának garantálása, valamint az indokolatlan szabályokkal vagy külföldi támogatásokkal nem torzított, tisztességes innovációs ökoszisztémák ösztönzése érdekében, összhangban a közelmúltban javasolt, a külföldi támogatások által okozott torzulások kezelésére irányuló rendelettel és az aktualizált ipari stratégiával¹⁴. Az intézkedéseknek a nyílt szabványalkotásra, a megkülönböztetésmentes állami támogatásokra és a protekcionista jogszabályok mellőzésére kell összpontosítaniuk.

¹³ Új EKT a kutatás és az innováció szolgálatában (COM(2020) 628).

¹⁴ COM(2021) 223 final; COM(2021) 350 final.

Az EU-nak el kell járnia mindezek ügyében olyan nemzetközi fórumokon, mint a Kereskedelmi Világszervezet és a Szellemi Tulajdon Világszervezete. Szükség esetén közvetlenül foglalkoznia kell a nem uniós országokkal is a vonatkozó megállapodások – például a keretprogram szerinti társulási megállapodások, a harmadik országokkal kötött uniós tudományos és technológiai megállapodások¹⁵, valamint az EU kereskedelmi és beruházási megállapodásai, azon belül a WTO TRIPS-megállapodása¹⁶ – keretében folytatott különböző párbeszédok és tárgyalások révén.

Ezen túlmenően a Bizottság az EU nevében tárgyalásokat kíván folytatni az erős kutatási és innovációs bázissal rendelkező nem uniós országokkal történő kutatási és innovációs együttműködésre vonatkozó célzott ütemtervekről. Ezeknek az ütemterveknek, amelyek nem kötelező erejű eszközök lesznek, egyértelműen rögzíteniük kell azokat a keretfeltételeket, amelyeket mindkét félnek teljesítenie kell, valamint meg kell határozniuk mérföldköveket és végrehajtási határidőket. Az EU-nak a kétoldalú együttműködés jövőbeni folytatását és kiterjesztését függővé kell tennie attól, hogy történnek-e a helyszínen nyomon követett, konkrét előrelépések az ütemtervekben meghatározott célkitűzések megvalósítása érdekében.

A Horizont Európa keretprogramról szóló rendelet 22. cikkének (5) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a munkaprogram korlátozhatja a Horizont Európa program keretében végrehajtott fellépésekben való részvételt, amennyiben indokolt az Unió stratégiai eszközeinek¹⁷, érdekeinek¹⁸, autonómiájának¹⁹ vagy biztonságának védelme²⁰. E kivételes és indokolt körülmények között az EU a programban való részvételt a tagállamokban letelepedett jogalanyokra, vagy meghatározott társult vagy egyéb nem uniós országokban letelepedett jogalanyokra korlátozhatja. A munkaprogram kizárhatja továbbá a nem társult harmadik országok közvetlen vagy közvetett irányítása alatt álló, az Unióban vagy társult országokban letelepedett jogalanyok részvételét.

¹⁵ Tudományos és technológiai megállapodások jelenleg az Európai Unió és a következő országok között léteznek: Algéria, Amerikai Egyesült Államok, Argentína, Ausztrália, Brazília, Chile, Dél-Afrika, Egyiptom, India, Japán, Jordánia, Kanada, Kína, Korea, Marokkó, Mexikó, Oroszország, Svájc, Tunézia, Ukrajna és Új-Zéland.

¹⁶ https://www.wto.org/english/tratop_e/trips_e/trips_e.htm

¹⁷ Például az EU tulajdonában lévő érzékeny infrastruktúra, mint a Galileo vagy a Kopernikusz műholdak, amelyek zavara – e funkciók folyamatos ellátásának hiányában – jelentős következménnyel járna az EU-ra nézve.

¹⁸ Az EU által külpolitikájának különböző elemeiben azonosított offenzív és defenzív érdekek, az alapvető jogok és értékek előmozdítása, illetve a szellemi tulajdon-jogok védelme.

¹⁹ A kereskedelempolitikai felülvizsgálatban foglaltaknak megfelelően a nyitott stratégiai autonómia magában foglalja i. az uniós gazdaság megerősítését célzó rezilienciát és versenyképességet; ii. a fenntarthatóságot és a méltányosságot, tükrözve a felelős és méltányos uniós fellépés szükségességét, valamint iii. a határozottságot és a szabályokon alapuló együttműködést annak demonstrálása érdekében, hogy az EU előnyben részesíti a nemzetközi együttműködést és párbeszédet, ugyanakkor szükség esetén áll arra, hogy felvegye a harcot a tisztességtelen gyakorlatok ellen, és érdekeinek érvényesítése érdekében autonóm eszközöket alkalmazzon.

²⁰ Az európai biztonság magában foglalja például az EU külső vagy belső fenyegetésekkel szembeni védelmét, és kiterjed például a kritikus infrastruktúráknak a rendszerszintű kockázatokkal és a hibrid fenyegetésekkel szembeni védelmére és rezilienciájára, ideértve az energetikai infrastruktúrákat, adatokat és hálózatokat, többek között az űrmelegfigyelést és a Föld körüli pályán haladó objektumok nyomon követését, valamint az állami műholdas kommunikációt.

Az esetleges korlátozásokat mindig az uniós jogszabályokban meghatározott eljárással összhangban és az EU nemzetközi megállapodások szerinti kötelezettségvállalásainak tiszteletben tartásával kell alkalmazni. Kivételesnek és kellően indokoltnak kell lenniük, lehetővé téve, hogy a programok főszabály szerint továbbra is nyitottak legyenek.

Annak biztosítása érdekében, hogy az EU és tagállamai összehangolják a nyitott stratégiai autonómiára vonatkozó megközelítésüket a kutatás és az innováció adott területein azáltal, hogy nemzetközi együttműködésüket a konkrét politikai érdekekhez igazítják, a Bizottság javaslata szerint a megfelelő fórumokon konzultálni kell a tagállamokkal.

Ezzel párhuzamosan a Bizottság megelőző intézkedésként javasolja a Horizont Európa keretprogramról szóló rendelet rendelkezéseinek megfelelő alkalmazását az uniós érdekeket fenyegető kockázatok további csökkentése érdekében, ideértve például az eredmények nem társult harmadik országokban történő hasznosítására (a 39. cikk (6) bekezdése), az eredmények tulajdonjogának átruházására (a 40. cikk (4) bekezdése), illetve a nem uniós országokkal kötött biztonsági megállapodásokra vonatkozó rendelkezéseket (a 20. cikk (1) bekezdése).

Ezen túlmenően a Bizottság iránymutatásokat kíván előterjeszteni az uniós kutatószervezeteket és felsőoktatási intézményeket célzó külföldi beavatkozás kezelésére vonatkozóan. Ezen iránymutatások célja az alapvető értékek védelme a tudományos élet szabadságának, integritásának és intézményi autonómiájának védelme révén, továbbá a diákok, kutatók és innovátorok, valamint a kulcsfontosságú kutatási eredmények védelme a kényszerítő, rejtett, megtévesztő vagy korrupt külföldi szereplőkkel szemben.

A Bizottság a szellemi tulajdonra vonatkozó cselekvési tervvel²¹ összhangban gyakorlati kódexet is elő fog terjeszteni a szellemitulajdon-jogok intelligens felhasználására irányulóan²². A cél az egyetemek, kutatószervezetek és vállalkozások figyelmének felhívása a tudás és a szellemi tulajdon nemzetközi környezetben történő kezelésének fontosságára.

Végezetül annak biztosítása érdekében, hogy az EU függetlenül tudjon reagálni a globális válságokra, és enyhíteni tudja a nem uniós országoktól való függőség kockázatait a polgári biztonság területén, a biztonsági kutatás és innováció ambiciózus és képességvezérelt megközelítése révén meg kell erősítenie polgári biztonsági ágazatát.

²¹ *Az EU innovációs lehetőségeinek maximális kiaknázása – A szellemi tulajdonra vonatkozó cselekvési terv az EU helyreállításának és rezilienciájának támogatása érdekében (COM(2020) 760).*

²² *Új EKT a kutatás és az innováció szolgálatában (COM(2020) 628).*

Az EU-nak:

- törekednie kell arra, hogy célzott kétoldalú ütemtervekről állapotodjon meg a kiemelt fontosságú, erős kutatási és innovációs bázissal rendelkező nem uniós partnerországokkal, és közös kötelezettségvállalásokat fogalmazzanak meg olyan keretfeltételek végrehajtására vonatkozóan, amelyekkel biztosítják az egyenlő versenyfeltételeket és a közös értékek előmozdítását.

A Bizottság:

- 2021-ben iránymutatásokat dolgoz ki és mozdít elő az uniós kutatószervezeteket és felsőoktatási intézményeket célzó külföldi beavatkozás kezelésére vonatkozóan, valamint
- 2022 végéig gyakorlati kódexet terjeszt elő a szellemi tulajdon nemzetközi összefüggésben történő intelligens használatára vonatkozóan, növelve ezáltal az egyetemek, a kutatószervezetek és a vállalkozások tudatosságát.

4. A GLOBÁLIS ERŐFESZÍTÉSEK ÖSSZEFOGÁSA A GLOBÁLIS KIHÍVÁSOK EGYÜTTES KEZELÉSE ÉRDEKÉBEN

A Covid19-világjárványnak volt egy fontos tanulsága a világ számára, amelyet alkalmazni kell az éghajlatváltozásra, a biológiai sokféleség válságára és más globális kihívásokra is: rávilágított az országok sebezhetősége terén fennálló egyenlőtlenségekre, bebizonyította, hogy nem lehetséges az országhatárokon belüli megfékezés, valamint megmutatta a közjó érdekében való együttműködés szükségességét és az abban rejlő kiaknázatlan potenciált. A világjárvány okozta gazdasági válság egyedülálló lehetőséget kínál arra is, hogy „jobban építsünk újra”, a zöld helyreállítással összefüggésben összpontosítva a fenntarthatóságra.

Következésképpen az EU-nak – az általa javasolt, szabályokon és értékeken alapuló együttműködésre építve – továbbra is törekednie kell arra, hogy közelebb hozza egymáshoz a világ országait a többoldalú kutatási és innovációs partnerségek keretében, amelyek központi kérdésként megoldásokat igyekeznek találni az olyan globális kihívásokra, mint az éghajlatváltozás, a biológiai sokféleség válsága, a szennyezés, az erőforrások kimerülése vagy a fertőző betegségek – válsághelyzetekben is²³ –, valamint lehetővé teszik a zöld és digitális átállást.

A többoldalú kutatási és innovációs partnerségeket olyan sikeres modellekre kell alapozni, mint az All-Atlantic Ocean Research Alliance²⁴. Ez a szövetség tudománydiplomáciai erőfeszítések eredményeként jött létre, amelyek keretében tudósokat, politikai döntéshozókat, valamint köz- és magánszférabeli érdekelt feleket gyűjtöttek egybe az Atlanti-óceán jobb megértése és irányítása érdekében. A többoldalú partnerségeknek – meglévő erőfeszítésekre építve vagy új kezdeményezések révén – különböző formákat kell ölteniük, a fókuszuktól és célkitűzéseiktől függően. Ezek a kulcsfontosságú területeken végrehajtott független

²³ *Uniós humanitárius segítségnyújtás: új kihívások, régi elvek* (COM(2021) 110).

²⁴ <https://allatlanticocean.org>

beruházások koordinálását szolgáló, partnerek között létrejött informális megállapodásoktól kezdve az olyan partnerségekig terjedhetnek, amelyek esetében közös kezdeményezések keretében összevonják az erőforrásokat.

4.1. Élen járva a méltányos zöld átállásra irányuló globális erőfeszítésekben

Az EU – amely világszinten vezető szerepet betöltve elkötelezett amellett, hogy 2050-re a világ első klímasemleges tömbjévé váljon – továbbra is élen fog járni a nemzetközi erőfeszítésekben, és nemzetközi partnereivel, különösen a világ legnagyobb gazdaságaival és üvegházhatásúgáz-kibocsátóival közösen kezelni fogja a környezeti kihívásokat. Az éghajlat- és környezettudomány terén folytatott nemzetközi együttműködés kulcsfontosságú az éghajlati és biodiverzitási válságok kezelésére és az azokhoz való alkalmazkodásra irányuló, tényeken alapuló szakpolitikák alátámasztásához. A Párizsi Megállapodással és az európai zöld megállapodással összhangban a tiszta technológiák fejlesztésére is összpontosítania kell, tiszteletben tartva az úgynevezett „jelentős károkozás elkerülését célzó elvet”. E célkitűzések eléréséhez való hozzájárulásként a Horizont Európa fő stratégiai irányvonalai közé tartozik az éghajlat-politika és a kibocsátáscsökkentés, a környezetkárosodás elleni küzdelem, a szennyezés kezelése, a körforgásos gazdaság előmozdítása és a méltányos átállás. Ezek célzott kutatási témákon és partnerségeken keresztül valósulnak meg, amelyek nyitva állnak a nem uniós országok részvétele előtt.

Emellett a zöld technológiák terén betöltött vezető szerepének biztosítása érdekében az EU-nak stratégiai partnerségeket kell kialakítania a technológiák éllovasaival, és globális fórumokon együtt kell működnie, miközben világszerte támogatnia kell az uniós zöld szabványok alkalmazását. Ezt különböző projekteken és szerveken keresztül kell megtennie, az alábbiak szerint.

All-Atlantic Ocean Research Alliance. A nemzetközi tengerkutatói és innovációs együttműködés megerősítése, valamint az olyan globális kezdeményezésekhez való aktív hozzájárulás érdekében, mint az ENSZ 2021 és 2030 közötti, a fenntartható fejlődésre irányuló óceántudományi évtizede, a Bizottság növelni fogja az All-Atlantic Ocean Research Alliance kutatási szövetségnek nyújtott uniós támogatást. Ezzel párhuzamosan az Északi-sarkvidékkel kapcsolatos tudomány – a globális vezető szerep példájaként – továbbra is prioritás az EU számára.

Innovációs küldetés²⁵. Ez 24 ország és az Európai Unió globális kezdeményezése, amely a tiszta energiával kapcsolatos innováció felgyorsítására törekszik, és ezáltal globális vezető szerepet tölt be a COP26 éghajlatvédelmi törekvéseiben. A Bizottság javasolja az EU innovációs küldetés iránti elkötelezettségének megerősítését olyan lépések révén, mint az együttműködés új partnerekre történő kiterjesztése, a kutatási menetrendek összehangolása, az

²⁵ Az Innovációs küldetés (<http://mission-innovation.net/>) a COP21 konferencián 2015-ben bejelentett globális kezdeményezés, amelynek célja a tiszta energiával kapcsolatos innováció felgyorsítása. Az irányítóbizottság elnöki tisztét jelenleg az Európai Unió tölti be.

erősségek, köztük a hidrogénstratégia²⁶ alapulvétele, valamint a Horizont Európa vonatkozó partnerségei közötti kapcsolatok erősítése. Ennek vonatkozásában az EU társirányítóként részt vesz a 2021. júniusi „Innovációs küldetés 2.0” konferencián elindítandó, Ausztráliával, Chilével, Németországgal és az Egyesült Királysággal közös „Hidrogén küldetés” megalapozásában.

Föld-megfigyelési csoport (GEO). 2021-ben ennek a Föld-megfigyelés területén működő globális hálózatnak a Bizottság a vezető társelnöke. A GEO képes összekapcsolni a kormányzati és a felsőoktatási intézményeket, adatszolgáltatókat, vállalkozásokat, mérnököket és polgárokat, hogy Föld-megfigyelésen alapuló innovatív megoldásokat dolgozzanak ki a globális környezeti, társadalmi és egészségügyi kihívásokra.

Nemzetközi Biogazdasági Fórum. A biogazdasági stratégia égisze alatt a Bizottság ösztönözni fogja az innovatívabb, erőforrás-hatékonyabb és versenyképesebb társadalmat, amely összeegyezteti az élelmezés- és táplálkozásbiztonságot a megújuló erőforrások ipari célú fenntartható felhasználásával, miközben biztosítja a környezet védelmét. A „termelőtől a fogyasztóig” elnevezésű uniós stratégia keretében²⁷ a Bizottság ösztönözni fogja a globális szintű együttműködést a mezőgazdasági kutatás terén olyan kiemelt területeken, mint a talajegészség²⁸ és az élelmiszerrendszerek²⁹, és az ENSZ élelmiszerrendszerekkel foglalkozó 2021. évi csúcstalálkozója tekintettel értékelné fogja egy élelmiszerrendszerekre vonatkozó nemzetközi tudományos platform megvalósíthatóságát.

Az EU támogatja az **Éghajlatváltozási Kormányközi Testületet (IPCC)** és a **biológiai sokféleséggel és az ökoszisztéma-szolgáltatásokkal foglalkozó kormányközi tudománypolitikai platformot (IPBES)**. A Bizottság az Egyesült Nemzetek éghajlatváltozási konferenciáján (COP26) be kívánja mutatni az éghajlattudomány támogatása érdekében végzett uniós munkát, hogy kiemelve az EU-nak a klímasemlegességre és a rezilienciára való átállás kulcsfontosságú előmozdítójaként betöltött szerepét. Tekintettel az éghajlatváltozás és a biológiai sokféleséggel kapcsolatos válságok közötti kölcsönhatásra, az EU-nak elő kell mozdítania az IPCC és az IPBES közötti szinergiákat, figyelembe véve a 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégiát is.

A Bizottság emellett elő fogja mozdítani a **Nemzetközi Erőforrás Testület (IRP)** munkáját is, amelynek egyik társelnöke. A testület tanácsot ad az erőforrás-hatékonyssággal és a körforgásos gazdasággal kapcsolatban – amelyek alapvető fontosságúak a körforgásos gazdaságra vonatkozó új uniós cselekvési terv (CEAP) szempontjából –, a körforgásos gazdaságra és az erőforrás-hatékonyagra irányuló globális szövetség³⁰ (GACERE)

²⁶ <http://mission-innovation.net/our-work/innovation-challenges/renewable-and-clean-hydrogen/>

²⁷ https://ec.europa.eu/food/farm2fork_en

²⁸ Nemzetközi kutatási konzorciumok (IRC-k) létrehozásával és támogatásával, valamint a Bizottságnak a mezőgazdasági üvegházhatású gázokkal foglalkozó globális kutatási szövetségben való részvételével.

²⁹ Food 2030: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/bioeconomy/food-systems/food-2030_en

³⁰ https://ec.europa.eu/environment/international_issues/gacere.html

működőképessé tétele, valamint a G7-ek és a G20-ak munkájához való hozzájárulás érdekében.

Az **új európai Bauhaus**³¹ célja, hogy az európai zöld megállapodást³² mindenki számára kulturális, emberközpontú, inkluzív és pozitív, kézzelfogható tapasztalattá tegye, és felgyorsítsa az épített környezet fenntartható zöldítését. Helyi szinten fogja kezelni az uniós és globális szinten legsürgetőbb közös kihívásokat.

Az EU-nak:

- tovább kell erősítenie a nemzetközi tengerkutatói és innovációs együttműködést a többoldalú „All-Atlantic Ocean Research Alliance” révén, építve annak sikereire, összevonva eredményeit és erősítve annak Északi-sarktól Déli-sarkig terjedő dimenzióját;
- élnie kell vezető pozíciójával az innovációs küldetés irányításában, hogy megerősítse a többoldalú szövetséget, és olyan áttörést jelentő energetikai technológiákra és kezdeményezésekre összpontosítsa a nemzetközi innovációs fellépéseket, amelyek az európai zöld megállapodással összhangban globális vezető szerepet töltenek be az éghajlat-politikai és környezetvédelmi törekvések terén.

A Bizottság:

- támogatja a többoldalú együttműködést a méltányos, egészséges és környezetbarát élelmiszerrendszerekre irányuló kutatási és innovációs politika területén, különösen a Nemzetközi Biogazdasági Fórumon, a nemzetközi kutatási konzorciumokon és a mezőgazdasági üvegházhatású gázok kutatásával foglalkozó globális szövetségen keresztül; valamint
- 2022-ben az új európai Bauhaus kezdeményezésen keresztül létrehoz egy nemzetközi tudásmenedzsment-platformot, amely tájékoztatást nyújt a szabványokról, az iránymutatásokról és a finanszírozási lehetőségekről, és amely ötlettárként és a bevált gyakorlatok cseréjének táráként fog szolgálni, valamint részt vesz a közösségi irányításban.

4.2. A digitális átállás előmozdítása

A 2030-ig tartó időszakra vonatkozó digitális iránytű³³ fogja vezérelni az EU arra irányuló erőfeszítéseit, hogy globális megközelítést alakítson ki a főbb technológiai és szabályozási fejleményekkel kapcsolatban, többek között a nemzetközi összeköttetések és szabványok terén. Az EU-nak elő kell segítenie a megbízható adatáramlás nemzetközi megközelítését, ugyanakkor elő kell mozdítania a biztonságos, nyitott és reziliens globális internet modelljét, és ambiciózus célokat kell követnie a piacra jutás tekintetében. A kutatási és innovációs

³¹ https://europa.eu/new-european-bauhaus/index_hu

³² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?qid=1596443911913&uri=CELEX:52019DC0640#>

³³ *Digitális iránytű 2030-ig: a digitális évtized megvalósításának európai módja* (COM(2021) 118).

együttműködés a világ régióival fenntartott digitális partnerségek előmozdításának egyik eszköze. A nemzetközi digitális partnerségek eredményeként több lehetőség kínálkozna az uniós vállalatok számára, növekedne a biztonságos hálózatokon keresztül folytatott digitális kereskedelem, javulna az uniós normák, alapvető jogok és értékek tiszteletben tartása, valamint nemzetközi szinten támogató környezet jönne létre az emberközpontú digitális átalakuláshoz.

Támogatni kell a nemzetközi digitális partnerségeket a következő témákban: i. emberközpontú politika és szabályozás; ii. adaptált és jobb megoldások a digitális konnektivitáshoz; iii. megerősített innovációs partnerségek a digitális kutatási és innovációs ökoszisztémákkal; iv. fokozott összpontosítás és kutatási partnerségek az olyan kulcsfontosságú technológiákra, mint a mesterséges intelligencia, a blokklánc, a dolgok internete, a nagy adathalmazok, az űradatok, valamint a digitális technológiák alkalmazásai a zöld átállásra, az egészségügyre és az oktatásra. Például:

– a mesterséges intelligenciával foglalkozó közös munkacsoport Indiával, amely közös alapot teremt a konkrét felhasználási esetekben és olyan témákban való együttműködéshez, mint az etikus mesterséges intelligenciával és a szabványosítással kapcsolatos kutatás és innováció;

– a széles sávú hálózat kiépítésének támogatása a Nyugat-Balkánon és a keleti partnerség országaiban, valamint digitális konnektivitási projektek támogatása az európai szomszédságpolitikában részt vevő országokkal, Afrikával, Latin-Amerikával, Indiával és az ASEAN-nal, többek között a kutatási és innovációs erőfeszítések összevonásának támogatása céljából;

– a Latin-Amerikával és a Karib-térséggel fennálló digitális szövetség konnektivitási összetevőjének elindításához nyújtott támogatás, építve a Dél-Amerika és Európa közötti közvetlen optikaikábel-összeköttetésre (BELLA-kábel).

A magánszektornek kulcsszerepet kell játszania a digitális átállással kapcsolatos kutatásban és innovációban. Be kell vonni a stratégiai kezdeményezésekbe, növelve ezáltal az EU szakértelmét számos digitális stratégiai területen.

A nemzetközi digitális partnerségek³⁴ lehetőséget kínálnak közös kutatási tevékenységek végzésére, többek között az ipari kérdésekkel kapcsolatban létrehozott közös vállalkozások révén, ami támogatni fogja az EU vezető szerepét az olyan fejlődő technológiák terén, mint a 6G, vagy a digitális technológia alkalmazása az éghajlatváltozással és a környezeti kihívásokkal szembeni küzdelemben.

A kutatás és az innováció területén a nemzetközi digitális partnerségeket a fejlesztési célú digitalizáció központján³⁵ (D4D központ) keresztül is elő fogják mozdítani; ez az EU által létrehozott, több érdekelt felet tömörítő globális platform támogatja az emberközpontú

³⁴ https://ec.europa.eu/international-partnerships/topics/digital-partnerships_hu

³⁵ https://ec.europa.eu/international-partnerships/news/team-europe-digital4development-hub-launched-help-shape-fair-digital-future-across-globe_en

digitális átalakulást. A D4D központ számos digitális kezdeményezést kapcsol össze, és az összehangolt hatás érdekében az „Európa együtt” megközelítés révén előmozdítja az EU, a tagállamok és a pénzügyi intézmények erőforrásainak egyesítését. A D4D központ regionális leágazásokat hoz létre Afrikában, Ázsiában, Latin-Amerikában és a Karib-térségben, valamint az EU keleti szomszédságában, és magában foglalja az érintett régiókból származó valamennyi érdekelt felet.

Az EU-nak:

- meg kell erősítenie a közös kutatási tevékenységeket, többek között az ipari kérdésekkel kapcsolatban létrehozott közös vállalkozások keretében, támogatva ezáltal az EU vezető szerepét az olyan fejlődő technológiák terén, mint a 6G, vagy a digitális technológia alkalmazása az éghajlatváltozással és a környezeti kihívásokkal szembeni küzdelemben;
- erős nemzetközi digitális partnerségeket kell kiépítenie a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó digitális iránytű négy pillérének megfelelően.

4.3. A globális egészségügygel kapcsolatos együttműködés erősítése

A Covid19-világjárvány megmutatta, hogy az EU-nak és a világnak jelentősen meg kell erősítenie az egészségügyi és egyéb sokkhatásokkal szembeni felkészültségét és társadalmi-gazdasági rezilienciáját. Az alacsony és közepes jövedelmű országokban, valamint a konfliktushelyzetekben a világjárvány még inkább rávilágított az egészségügyi rendszer megerősítésének szükségességére, és emlékeztetett arra, hogy globális egészségbiztonsági megközelítésre van szükség. Az EU felhasználta erős nemzetközi partnerségeit annak érdekében, hogy felgyorsítsa a vírus legyőzésére irányuló erőfeszítéseket, elindította a koronavírussal kapcsolatos globális reagálást – amely világszerte közel 16 milliárd EUR összegű felajánlást tett –, fejlesztte a Covid19-adatplatformot³⁶, és közzétette az uniós Covid19-kutatási kiáltványt. Az Egészségügyi Világszervezettel (WHO) és nemzetközi partnereivel együtt az EU vezető szerepet játszott a Covid19 elleni küzdelmet szolgáló eszközökhöz való méltányos globális hozzáférés (ACT-A)³⁷ és a COVAX mechanizmus³⁸ létrehozásában is. E két kezdeményezés célja a biztonságos és hatékony Covid19-diagnosztika, kezelések és oltóanyagok fejlesztésének és egyenlő elosztásának irányítása. Ezenkívül az európai gyógyszerstratégia³⁹ célja, hogy tovább erősítse globális szinten az EU szerepét az egészségügyi kutatás és innováció egyik éllovasaként, amely világszerte szolgálhatja a betegek javát.

E sikerre építve és vezető szerepét megerősítve, a G20-ak 2021. évi soros elnökségét ellátó Olaszországgal együtt a Bizottság globális egészségügyi csúcstalálkozót szervez, hogy

³⁶ <https://joinup.ec.europa.eu/collection/digital-response-covid-19/news/european-covid-19-data-platform>

³⁷ <https://www.who.int/initiatives/act-accelerator>

³⁸ <https://www.who.int/initiatives/act-accelerator/covax>

³⁹ https://ec.europa.eu/health/sites/health/files/human-use/docs/pharma-strategy_report_en.pdf

áttekintse a Covid19-világjárványra adott globális választ, beleértve az ACT-A keretrendszerét is, és ezáltal javítsa a világjárványokra való jelenlegi és lehetséges jövőbeli felkészültséget és reagálást. Célja emellett, hogy alapelveket dolgozzon ki és hagyjon jóvá a jövőbeli globális egészségügyi válságok megelőzésére irányuló további többoldalú együttműködéshez és együttes fellépéshez, valamint az egészségesebb, biztonságosabb, méltányosabb és fenntarthatóbb világ kiépítésére irányuló közös kötelezettségvállaláshoz.

E tekintetben az EU-nak elő kell mozdítania az uniós finanszírozású európai platformvizsgálatok és az ACT-A partnerségek közötti együttműködést, különösen annak biztosítása érdekében, hogy gyorsan megosszák egymással a klinikai bizonyítékokat a terápiás készítmények és a vakcinajelöltek értékeléséhez. Ez javítani fogja a vírus új változatainak kezelésére való felkészültséget, és – a Covid19-oltóanyagokra vonatkozó uniós stratégiával⁴⁰ és a Covid19-terápiákra vonatkozó uniós stratégiával⁴¹ összhangban – elősegíti a hatékony oltóanyagok és terápiák gyors rendelkezésre bocsátását.

Közép- és hosszú távon a Bizottság fokozni fogja az egészségügyi rendszerek és a globális egészségbiztonság megerősítésére, valamint a gyógyszerekhez és egészségügyi termékekhez való hozzáférés javítására irányuló kötelezettségvállalásait, különösen a kutatás, az innováció, a kapacitásépítés és a helyi termelés támogatása révén, a digitális innovációt helyezve a stratégia középpontjába. A Bizottság a nagy terhet jelentő betegségekkel és témákkal kapcsolatos kutatásra és az innovációra összpontosítja erőfeszítéseit, ideértve például a fertőző és nem fertőző betegségeket vagy az anyák és gyermekek egészségét.

A Bizottság építeni fog azokra a globális egészségügyi szövetségekre, amelyek az elmúlt években már elindultak, illetve amelyekhez az elmúlt években csatlakozott olyan kulcsfontosságú ágazatokban, mint a ritka betegségek⁴², a krónikus nem fertőző betegségek⁴³, az antimikrobiális rezisztencia⁴⁴ és a személyre szabott orvoslás⁴⁵. Javasolta továbbá az európai és fejlődő országok klinikai vizsgálatok területén létrejött partnerségének (EDCTP) támogatását, amelynek célja a szegénységgel összefüggő fertőző betegségek egyéni, társadalmi és gazdasági terheinek csökkentése a szubszaharai Afrikában; a fertőző betegségek jelentős járványaira irányuló kutatás támogatása⁴⁶; valamint az újonnan megjelenő fertőző betegségek elleni oltóanyagok kifejlesztése és az azokhoz való hozzáférés⁴⁷.

A Bizottság az Európai Gyógyszerügynökséggel együtt aktívan részt vesz azokban a kezdeményezésekben is, amelyek stratégiai iránymutatásokat és ajánlásokat fogalmaznak

⁴⁰ COM(2020) 245 final.

⁴¹ COM(2021) 355 final.

⁴² A ritka betegségekkel foglalkozó nemzetközi kutatási konzorcium: <https://irdirc.org/about-us/vision-goals/>

⁴³ A krónikus betegségek elleni globális szövetség: <https://www.gacd.org/>

⁴⁴ Az antimikrobiális rezisztenciára vonatkozó közös programozási kezdeményezés – Az egységes egészségügyi megközelítés szerinti partnerség az antimikrobiális rezisztencia leküzdése érdekében: <https://www.jpjamr.eu/>

⁴⁵ Nemzetközi konzorcium a személyre szabott orvoslásért: <https://www.icpermed.eu/>

⁴⁶ A fertőző betegségekre való felkészülés terén folytatott globális kutatási együttműködés: <https://www.glopid-r.org/>

⁴⁷ A járványügyi felkészüléssel kapcsolatos újításokkal foglalkozó koalíció: <https://cepi.net/>

meg, előmozdítva a gyógyszerkutatási eredmények globális szabályozó szervei⁴⁸ közötti cseréket és együttműködést.

Ezeket a nemzetközi partnerségeket adott esetben az Egészségügyi Világszervezet és más globális egészségügyi szereplők bevonásával meg fogják erősíteni.

A Bizottság:

- hozzájárul az egészségbiztonságra, a felkészültségre és az egészségügyi rendszer megerősítésére vonatkozó közép- és hosszú távú menetrendhez;
- előmozdítja az együttműködést az uniós finanszírozású európai platformvizsgálatok és a Covid19 elleni küzdelmet szolgáló eszközökhöz való méltányos globális hozzáférés (ACT-A) partnerségei között, továbbá megvalósítja az ACT-A célkitűzéseit a gyógyszerekhez és egészségügyi termékekhez való hozzáférés javításával, különösen a kutatás, az innováció, a digitális egészségügyi eszközök fejlesztése és előmozdítása, valamint a partnerországok helyi termelési kapacitásának növelése révén; valamint
- támogatja egy globális egészségügyi közös vállalkozás létrehozását az európai és fejlődő országok klinikai vizsgálatok területén létrejött partnersége keretében, amelyben az EU a tagállamokkal, a Horizont Európa keretprogramhoz társult országokkal és afrikai országokkal partnerségben fog fellépni a szubszaharai Afrikában előforduló fertőző betegségek és közegészségügyi vészhelyzetek kezelése érdekében.

4.4. Az innováció előmozdítása

Az egyre növekvő digitális konnektivitással és jártassággal világszerte jelennek meg alulról induló innovátorok, a nagyvárosoktól a távoli vidéki területekig; kölcsönösen hatnak egymásra, megosztanak egymással és közösen hoznak létre megoldásokat valamennyi területen a globális kihívások kezelése érdekében. E hatalmas potenciál előmozdítása és kiaknázása, valamint az összeköttetésekre vonatkozó uniós stratégia⁴⁹ támogatása érdekében az EU-nak inkubátorházak és akceleratorok hálózataiból álló, mindenki számára előnyös nemzetközi innovációs partnerségeket kell létrehoznia olyan országokkal és régiókkal, amelyek kölcsönösen nyitottak a vállalkozói létre és a beruházásokra. Elő kell segíteniük többek között az uniós és a nem uniós országok közötti, „puha landolásra” irányuló programok⁵⁰ létrehozását és az induló innovatív vállalkozások közötti együttműködést, ezáltal kiegészítve az európai klaszterpartnerségek⁵¹ és a Start-up Europe⁵² kezdeményezések

⁴⁸ A gyógyszeripari szabályozó hatóságok nemzetközi koalíciója: <http://icmra.info/>

⁴⁹ JOIN(2018) 31.

⁵⁰ A puha landolás egy testre szabott program, amelynek célja, hogy segítse az induló és a növekvő innovatív vállalkozásokat egy új ökoszisztéma feltárásában.

⁵¹ <https://clustercollaboration.eu/find-partners/beyond-europe>

nemzetközi dimenzióját és az uniós digitális innovációs központok hálózatát. A Marie Skłodowska-Curie-cselekvések kiegészítéseként ezek a partnerségek emellett mindkét irányban előmozdítják az innovátorok mobilitását. A partnerségek Indiában és Afrikában már működnek, és a Bizottság javasolja ezek más régiókra történő kiterjesztését.

Az Európai Innovációs Tanács (EIC) üzleti akcelerátorai – annak érdekében, hogy még inkább ösztönözzék az európai innovátorokat a globális innovációs ökoszisztéma kiaknázására – lehetőséget kínálnak az általuk támogatott induló és növekvő innovatív európai vállalkozásoknak arra, hogy részt vegyenek nemzetközi kereskedelmi vásárokon. Ezzel párhuzamosan az EU vonzerejének és innovációs kapacitásának további növelése érdekében azok a tengerentúli innovátorok, akik induló innovatív vállalkozásokat kívánnak létrehozni az EU-ban, pályázhatnak EIC-támogatásra. Emellett az Európai Innovációs és Technológiai Intézet (EIT) a megcélzott nem uniós országokban összehangolt fellépéseket indít el tudományos és innovációs társulásaival.

5. A KIEMELT ORSZÁGOKKAL ÉS RÉGIÓKKAL FOLYTATOTT EGYÜTTMŰKÖDÉS MODULÁLÁSA

Az EU-nak árnyalt és modulált megközelítést kell alkalmaznia a nem uniós országokkal szemben, amely a viszonyosságon, az egyenlő versenyfeltételeken, valamint az alapvető jogok és a közös értékek tiszteletben tartásán alapul. Az EU-nak erős és nyitott partnernek kell maradnia, miközben arra kell törekednie, hogy jól célzott együttműködés révén erősítse saját szakértelmét a kulcsfontosságú, kialakulóban lévő területeken. Egyidejűleg részt kell vennie különféle kezdeményezések kidolgozásában, amelyek támogatják azokat az országokat, amelyek fejleszteni kívánják kutatási és innovációs ökoszisztémáikat.

5.1. Az iparosodott harmadik országokkal és a feltörekvő gazdaságokkal való együttműködés megerősítése

Miközben az egyes országokkal folytatott együttműködés jórészt többoldalú globális partnerségek keretében valósul meg, az EU-nak törekednie kell a kétoldalú együttműködés megerősítésére is az ismeretek bővítése és az erőforrások összevonása érdekében, különösen az EU érdeklődésére számot tartó területeken.

Egyesült Államok. Az Egyesült Államokkal folytatott együttműködés – amely ország szintén magas szintű kutatási és innovációs kapacitással rendelkezik, és közös értékeket és elveket vall az Unióval – biztosítja, hogy összekapcsolják a kutatókat, az innovátorokat és a legjobb létesítményeket, megoldásokat keresve a globális kihívásokra. Különösen az Egyesült Államoknak az éghajlatváltozással kapcsolatos célok és a multilaterális rend megerősítése melletti újbóli elköteleződése kínál lehetőséget a kutatási és innovációs kapcsolatok megújítására. A globális változásra irányuló új EU–USA programról szóló közös közlemény⁵³ számos javaslatot tartalmaz az USA-val való együttműködésre, nevezetesen felhív egy zöld

⁵² <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/startup-europe/>

⁵³ JOIN(2020) 22 final.

technológiai szövetség megalakítására és egy új EU–USA Kereskedelmi és Technológiai Tanács létrehozására. Erre a szövegre építve a Bizottság javasolja továbbá a kétoldalú együttműködésen belüli kölcsönösség fokozását, valamint az EU és az USA kutatási és innovációs beruházásai közötti koordináció és koherencia szintjének növelését, kezdve az éghajlati, digitális, energiaügyi, környezeti és egészségügyi kihívásokkal.

Az EU-nak törekednie kell arra is, hogy fokozza együttműködését az olyan jelentős tudományos hatalmakkal, mint **Kanada, Japán, Dél-Korea, Szingapúr, Ausztrália és Új-Zéland**, többek között azáltal, hogy feltárja a szorosabb együttműködés új lehetőségeit, például a Horizont Európa keretében megvalósuló társulást.

Kína. A kutatás és innováció motorjaként Kína az EU partnere a globális kihívások kezelésében. Ugyanakkor Kína gazdasági versenytársként és az EU rendszerszintű riválisaként betöltött pozíciója szükségessé teszi a kutatási és innovációs együttműködés egyensúlyának helyreállítását. Az EU tárgyalásokat kezdett Kínával egy olyan közös ütemtervről, amely meghatározza az együttműködés elfogadott keretfeltételeit és irányadó elveit az egyenlő versenyfeltételek és a viszonyosság elérése érdekében, tiszteletben tartva ugyanakkor az alapvető értékeket, valamint a magas szintű etikai és tudományos integritási normákat. Ennek alapján azonosítani fogja azokat a kutatási területeket is, ahol az együttműködés kölcsönösen előnyös lehet, mint például az éghajlattudomány és a biológiai sokféleség védelme, a körforgásos gazdaság, az egészségügy, az élelmiszeripar, a mezőgazdaság, az akvakultúra és az óceánmegfigyelés. Az egyenlő versenyfeltételek és a viszonyosság elérésének feltétele a Kínával való együttműködés fejlesztése.

Az EU finanszírozást nyújt egy Kínával kapcsolatos uniós tudáshálózathoz, amelynek célja a kutatás és az innováció kezelése, összefogva a tagállamokat és az EU-t, hogy megvitassák és megosszák egymással a bevált gyakorlatokat és stratégiákat, valamint megállapodjanak egy közös megközelítésről. Ugyanakkor az EU-nak intézkedéseket kell hoznia Kína új kutatási és innovációs potenciáljának kiaknázása érdekében. Ösztönöznie kell az egyetemeket és a kutatóintézeteket, hogy a kínai partnerekkel folytatott együttműködésük során gondoskodjanak a magasabb szintű viszonyosságról és kölcsönös előnyökről.

India. Az *EU–India stratégiai partnerség: menetrend a 2025-ig tartó időszakra* című dokumentummal összhangban intenzívebbé válik az Indiával folytatott együttműködés a globális kihívások és a fenntartható modernizáció együttes kezelése érdekében. Prioritásként kell kezelni az egészségügyi ellátással kapcsolatos együttműködést, beleértve az egészségügyi válságokkal szembeni rezilienciát, a gazdaság méltányos kizöldítésére irányuló intézkedéseket és az emberközpontú digitalizációra irányuló törekvéseket. Mérlegelni kell továbbá az EU–India konnektivitási partnerség⁵⁴ alátámasztására irányuló együttműködést – a kutatók és az innovátorok mobilitására összpontosítva –, valamint az indiai–csendes-óceáni stratégia alátámasztására szolgáló együttműködést, a kék gazdasággal, például a tengeri hulladékkal kapcsolatos intézkedések révén.

⁵⁴ A partnerséget a 2021. május 8-i EU–India vezetői találkozón indították el – <https://www.consilium.europa.eu/media/49516/eu-india-connectivity-partnership-8-may-2.pdf>

Oroszország. Az EU Oroszországgal folytatott együttműködése a Tanács által különösen a kutatás és az innováció területén meghatározott, a szerepvállalásra vonatkozóan elfogadott öt alapelve, valamint az emberek közötti kapcsolatok fenntartásának kívánalmán alapul. Figyelembe veszi az EU politikai prioritásait és érdekeit, a fokozott kölcsönösség és az egyenlő versenyfeltételek szükségességét, valamint az alapvető jogok és értékek tiszteletben tartását.

5.2. Az EFTA-országokkal, a Nyugat-Balkánnal, Törökországgal, az európai szomszédságpolitika hatálya alá tartozó országokkal és az Egyesült Királysággal való együttműködés integrálása

Az EU-nak kiemelt elsőbbséget kell biztosítania a közvetlen szomszédságában lévő partnereknek, többek között a Horizont Európa programhoz való társulás révén.

EGT/EFTA-országok. Az EGT/EFTA-országok osztoznak az uniós értékekben, és jelentős mértékben hozzájárulnak az európai kutatási és innovációs környezethez. Világszinten jegyzett kutatási szervezetekbe történő jelentős beruházásokkal támogatják a kiválóságot, együttműködnek az együttműködésen alapuló projektekből, és – tekintettel az EU-val való integrációjuk szintjére – nagyszámú kutatót és innovátort fogadnak és küldenek az EU-ból, illetve az EU-ba.

Nyugat-Balkán és Törökország. A tagjelölt és potenciális tagjelölt országok stabilitásának és jólétének előmozdítása továbbra is kulcsfontosságú uniós prioritás. Az EU különösen elkötelezett amellett, hogy támogassa a Nyugat-Balkánra vonatkozó célzott innovációs menetrend⁵⁵ végrehajtását, többek között a Nyugat-Balkánra vonatkozó gazdaságélénkítési és beruházási terv keretében⁵⁶. Az uniós programokban való részvétel fontos eleme annak, hogy integráljuk Törökországot az uniós szakpolitikákba és eszközökbe, amennyiben ez kölcsönös érdek és összhangban áll az EU-val fennálló kapcsolatainak általános keretei között elért előrehaladással.

Keleti partnerség és déli szomszédság. A keleti partnerségről szóló közös közleménnyel összhangban⁵⁷ a 2020 utáni keleti partnerség keretében elérendő eredményeknek meg kell határozniuk az elkövetkező évekre vonatkozó együttműködési fellépéseket. Az EU és a déli szomszédság közötti partnerség⁵⁸, amely a déli szomszédsággal kialakított megújított partnerségen és annak gazdasági és beruházási tervén alapul, alapvető fontosságú a növekedés és a jólét kutatás és innováció révén történő előmozdításában. A nemzetközi együttműködés támogatja a technológiaátadást, az innovációt és az együttműködésen alapuló kutatást, és reziliensebb és inkluzívabb növekedéshez, fenntartható foglalkoztatási lehetőségek

⁵⁵ A menetrendről a 2021. májusi miniszteri találkozón kell megállapodni.

⁵⁶ A Nyugat-Balkánra vonatkozó gazdaságélénkítési és beruházási terv (COM(2020) 641).

⁵⁷ A keleti partnerségre vonatkozó szakpolitika 2020 után: A reziliencia erősítése – a mindenki számára előnyös keleti partnerség (JOIN(2020) 7).

⁵⁸ Megújított partnerség a déli szomszédsággal – Új program a földközi-tengeri térség számára (JOIN(2021) 2).

megteremtéséhez, tudásalapú társadalomhoz és gazdasághoz, valamint környezeti javuláshoz vezet az olyan kezdeményezések révén, mint a BlueMed⁵⁹.

Egyesült Királyság. Az Egyesült Királyság Horizont Európa programban való részvétele lehetővé teszi számára, hogy a közös értékekre, valamint az Egyesült Királyság kutatási és innovációs keretprogramokban és Európai Kutatási Térségben való részvételének hosszú múltjára építve erős kapcsolatokat tartson fenn az EU-val a kutatás és az innováció területén.

5.3. Az uniós partnerségek elmélyítése Afrikával, Latin-Amerikával, valamint egyéb országokkal és régiókkal

A modulált megközelítés különös figyelmet fog fordítani az Afrikával folytatott együttműködésre, építve mindeközben a más régiókkal és országokkal már meglévő együttműködésre⁶⁰.

Afrika. „Az Afrikával kapcsolatos átfogó stratégia felé” című közös közleménnyel összhangban⁶¹ az EU igyekszik fokozni együttműködését Afrikával a kutatás és az innováció területén. A tudomány, a technológia és az innováció hatékony felhasználása felgyorsítja a fenntartható és inkluzív fejlődést, valamint a tudásalapú társadalmakra és gazdaságokra való áttérést, megerősítve a humán tőkét, különösen a tudományos szakemberek és kutatók mobilitása és képzése révén. E kihívások kezelése érdekében – amelyek a Covid19-világjárvány miatt még sürgetőbbé váltak – az EU egy sor ambiciózus regionális kezdeményezést javasol.

A Bizottság – az Afrikai Unió Bizottságával szorosan együttműködve – a Horizont Európa keretében egy sor olyan kezdeményezés végrehajtását javasolja, amelyek átfogó és ambiciózus „Afrika-kezdeményezést” alkotnak. Ez támogatni fogja az EU és az Afrikai Unió közötti magas szintű tudományos, technológiai és innovációs szakpolitikai párbeszéd 2020. júliusi miniszteri találkozásán elért megállapodást. Az együttműködés négy pillérét kell támogatni: i. közegészségügy, beleértve a rezilienciát és a pandémiákra való felkészültséget⁶²; ii. zöld átállás⁶³; iii. innováció és technológia a munkahelyteremtés szolgálatában⁶⁴; valamint iv. tudományos és felsőoktatási képességek⁶⁵, különösen a nők és a fiatalok számára.

⁵⁹ [BlueMed kezdeményezés \(bluemed-initiative.eu\)](https://bluemed-initiative.eu)

⁶⁰ A kutatási együttműködési lehetőségek az alábbiakban külön nem említett egyéb régiókkal és országokkal is folytatódhatnak.

⁶¹ Az Afrikával kapcsolatos átfogó stratégia felé (JOIN(2020) 4).

⁶² Az európai és fejlődő országok klinikai vizsgálatok területén létrejött partnerségén és a javasolt globális egészségügyi közös vállalkozáson keresztül.

⁶³ Többek között az élelmezés- és táplálkozásbiztonságra és a fenntartható mezőgazdaságra, az éghajlatváltozásra és a fenntartható energiára, valamint a fenntartható halászati partnerségi megállapodásokra vonatkozó EU–AU partnerségek révén.

⁶⁴ Például az Afrika–Európa innovációs partnerségen keresztül.

⁶⁵ Többek között a szakpolitikai döntéshozatalt segítő tudomány támogatása, a nyílt tudomány előmozdítása és a tudományos kiválóságra irányuló afrikai kutatási kezdeményezés kísérleti programja révén.

Emellett az Európai Unió és az Afrikai Unió innovációs programjának támogatnia kell a kutatási és innovációs eredmények konkrét hatású termékekké és szolgáltatásokká alakítását olyan különböző intézkedések révén, amelyek javítják a vállalkozásfejlesztést és az innovátorok finanszírozáshoz való hozzáférését.

Az Afrikával folytatott együttműködés kiemelt kezelése magában foglalja a Dél-Afrikával régóta fennálló kétoldalú együttműködést⁶⁶, amivel párhuzamosan az EU folytatja a világ más részeivel fennálló partnerségeket, az „Európa együtt” kezdeményezéseken keresztül ötvözve az EU, a tagállamok és a pénzügyi intézmények erőforrásait.

Latin-Amerika és a Karib-térség (LAC). A Bizottság támogatni fogja az EU–CELAC tudományos, technológiai és innovációs stratégiai ütemterv végrehajtását⁶⁷, amely a régióval folytatott együttműködés négy fő tengelyén alapul, és így i. a globális kihívásokra, ii. a kutatók mobilitására, iii. a kutatási infrastruktúrákra és iv. az innovációra összpontosít. Brazíliával, Mexikóval, Argentínával, Chilével és a régió más uniós partnereivel is szorosabb együttműködésre kell törekedni olyan területeken, mint a zöld és digitális átállás, az egészségügy vagy a fenntartható helyreállítás közös megoldásainak kidolgozása. Az EU űrprogramjával, valamint a latin-amerikai és a Karib-térségben található az új Kopernikusz-központokkal és Galileo-központokkal való fokozott együttműködés kulcsszerepet fog játszani a régióban zajló innováció és kutatás ösztönzésében.

Délkelet-ázsiai Nemzetek Szövetsége (ASEAN). Az ASEAN-nal folytatott regionális együttműködés az ASEAN–EU tudományos és technológiai párbeszéd keretében erősödni fog az ASEAN-on belüli kutatási és innovációs együttműködéshez és mobilitáshoz nyújtott uniós támogatás révén.

⁶⁶ A Dél-Afrikával létrejött tudományos és technológiai megállapodás.

⁶⁷ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/research_and_innovation/strategy_on_research_and_innovation/documents/eu-celac_strategic-roadmap-2021-2023.pdf

Az EU-nak:

- törekednie kell arra, hogy megállapodás szülessen a tudomány, a technológia és az innováció jövőjére vonatkozó EU–Kína közös ütemtervről az egyenlő versenyfeltételek és a viszonyosság biztosítása érdekében, ami a jövőbeli együttműködés előfeltétele; valamint
- végre kell hajtania az EU–CELAC tudományos, technológiai és innovációs cselekvési terv (2021–2023) stratégiai ütemtervét, és támogatnia kell a tudományról és a technológiáról folytatott ASEAN–EU párbeszédet.

A Bizottság:

- a viszonyosság, a kölcsönös előnyök és az alapvető értékek tiszteletben tartásának biztosítása mellett szelektív és célzott nemzetközi együttműködési tevékenységeket dolgoz ki pályázati felhívásokban a Horizont Európa keretében a kölcsönös érdeklődésre számot tartó területeken, és – indokolt esetben és eseti alapon – kihasználja a Horizont Európa keretprogramhoz való társulás lehetőségeit; valamint
- stratégiai kutatási és innovációs terveket dolgoz ki Afrika számára, összekapcsolva a Szomszédági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (Globális Európa) programozását a Horizont Európa programmal, és 2021-ben átfogó és ambiciózus „Afrika-kezdeményezést” indít útjára a Horizont Európa első munkaprogramjai keretében.

6. KÖVETKEZTETÉS

Az Európai Unió világon belüli erejének növelésére irányuló célkitűzés támogatása érdekében az EU-nak törekednie kell arra, hogy ezt a globális megközelítést a tagállamok stratégiáival szorosan összehangolva, adott esetben az Európai Kutatási Térség átállással foglalkozó fórumának igénybevételével valósítsa meg. A Bizottság nyomon fogja követni az e közleményben meghatározott intézkedések végrehajtását, és értékelni fogja, mennyiben járulnak hozzá a globális megközelítés célkitűzéseéhez, figyelembe véve az olyan referenciaértékeket, mint a többoldalú együttműködés keretében mozgósított nemzetközi K+F beruházások volumene; a közös nemzetközi tudományos publikációk száma, valamint az állami finanszírozású K+F programokhoz való hozzáférés kölcsönös viszonyossága terén elért előrehaladás. Az elért eredmények első áttekintésére egy 2022-ben megrendezendő nemzetközi konferencián kerül sor. Ezt követően a Bizottság két évente jelentést nyújt be az Európai Parlamenthez és a Tanácshoz, amely a kutatás és az innováció területén folytatott

nemzetközi együttműködésről szóló 2012. évi közleményben⁶⁸ ismertetett végrehajtási jelentések és konkrét országspecifikus útitervek helyébe lép.

Gyorsan változó világunkban a tudomány és a technológia a külpolitika kulcsfontosságú mozgatórugói és támogatói, ugyanakkor a geopolitikai feszültségeknek is középpontjában állnak. Ez a nyitottságon, az egyenlő versenyfeltételeken, az alapvető jogok és értékek tiszteletben tartásán, valamint az EU nyitott stratégiai autonómiájának támogatásán alapuló együttműködés elmélyítését teszi szükségessé. A kutatás és az innováció e közleményben ismertetett új globális megközelítése erősíteni fogja az emberiség előtt álló közös kihívások megoldásához szükséges globális kapacitást, és erősíteni fogja az EU pozitív befolyását a világban.

⁶⁸ COM(2012)0497 final.